

ESPERANTISTO

ESPERANTYSTA POLSKI

MONATA REVUO DE ESPERANTISTA MOVADO EN POLUJO KAJ EKSTERLANDE
MIESIĘCZNY PRZEGLĄD RUCHU ESPERANCKIEGO W POLSCE I ZAGRANICĄ

ELDONANTO POLLANDA ESPERANTO-DELEGITARO
WYDAWCA

REDAKTANTOJ PROF. DR. ODO BUJWID — TAD. HODAKOWSKI
REDAKTORZY

APERAS LA 1-an DE CIU MONATO. REDAKCIAN MATERIALON ONI PETAS SENDI
GIS LA 20-a DE CIU MONATO.

PROPAGANDO DUM LA KRIZA PERIODO.

Traleĝinte kelkajn lastajn numerojn de nia ĝeneva organo de UEA, ni devas kun korpremo konstati, ke la nuna situacio ne estas favora por propagando. En kelkaj landoj propagando tute velkis, en aliaj ĝi troviĝas kvazaŭ en situacio antaŭ katastrofo kaj nur en Eŭropo ĝi disvolviĝas, sed verŝajne (mankas al ni la statistiko) ne atingas la antaŭan nivelon. La situacio similas la dum-militan. La kaŭzojn ĉiuj konas: la krizo, kiu furiozas en la mondo, kaj kies findaton ne povas antaŭprofeti eĉ la plej talentaj ekonomistoj.

Malagrabla estas ankaŭ la situacio de UEA. Ĝi estas minacata de la defcito, kiu povas ĝin paralizati dum ia tempo.

Ne tre agrabla estas ankaŭ situacio de apartaj societoj. Iliaj iamaj membroj ne estas tiel energi-plenaj, kiel antaŭe: ilian energion forrabas la batalo por la vivo.

Aliflanke malgraŭ tre malfavora situacio, por kiu estas nenia alia rimedo, ol ĝin (kiel dummilite) tradaŭri, oni povas ankaŭ legi pri tute neatendita bona ek-sento kaj ekkompreno, ke la ĝisnunaj metodoj de propagando, se oni troviĝas eĉ en la plej favora situacio ekonomia, ne sufiĉas plue, ke oni devis pliprofundigi la agadon en diversaj fakaj asocioj kaj tiel plu. Se oni tion ĉi traleĝas, oni devas konstati, ke en nia Esperanto-movado ĉiam estas multe da freŝaj fortoj kaj se eĉ iuj agantoj disfrotiĝas en la batalo por nia verda estonteco, tuj aliaj

estas pretaj ilin anstataŭi kaj preni el iliaj svenantaj manoj la stadardon, kiun ili ĝis nun firme kaj fiere portis.

Sed unu el proponoj min ĵom malkvietigas, kaj eble estus bone atentigi pri ĝi nian ĝenevan centron, estu ĝi pli bone informita ol mi, malproksimulo, nome la propagando en la Ligo de Nacioj.

La sorto nin gardu kaj ŝirmu nian spiriton antaŭ la falsa paŝo, por ke ni ne renovigu la pritrakton de Esperanta Akordo kun tiuj ĉi politikistoj, kiuj principe (se oni povas tiel diri) nenion scias pri Esperanto, krom eble tio ĉi, ke, laŭ ilia opinio, oni povas pri ĝi paroli kaj diskuti senprebare. Pri ĥemio oni ne povas paroli, ne konante ĝin, ankaŭ same pri la medicino kaj aliaj branĉoj de la scienco, sed pri Esperanto oni povas senprebare ripeti kun serioza mieno la samajn azenecaĵojn, kiel antaŭ 48 jaroj. Tial el la diskuto en Ligo nenio saĝa eliros, same kiel antaŭ 10 jaroj nenio saĝa estis dirita. En plej favora por ni situacio oni ricevos ian anemian rezolucion, kiu devigos neniun al nenio kaj nenie.

Alia metodo estus pli taŭga (tiel ŝajnas al mi), nome senpera pritrakto en la oficiala programo kun apartaj diplomatoj kaj politikistoj. Se ili estus por la ideo de la Akordo malfavoraj, oni ilin lasos en la kvieto, aŭ zorgos ilin influu pere de aliaj personoj kaj ne rapide. Ilia nea opinio

ne estos kalkulata kaj ne influos rezolucion kiel tio ĉi certe okazus, se oni kalkulus la voĉojn por kaj kontraŭ en Ligo de Nacioj.

Krome: oni ne komencu la intertraktadojn kun la okcidenteŭropaj politikistoj. Ili reprezentas la ŝtatojn, kiuj tre fieras pri la granda influo de iliaj nacioj kaj lingvoj. En iliaj koroj profunde kaŝiĝas, ankoraŭ buŝe ne eldirita espero, ke la lingvo de ilia nacio fariĝos iam internacia. Tial oni lasu ilin en la kvieto kaj unua-paŝe ni komencu de Mez-kaj Nord-Eŭropo. La zono de ŝtatoj de Finnlando ĝis Grekujo, eble komencante de Ĉeĥoslovakujo, kies energia diplomato kaj estanta prezidanto de la Respubliko estas (ministro Beneŝ) favore akordita por Esperanto.

EN UNUECO NIA FORTO!

En unueco nia forto! — ŝablonaĵoj, kiujn oni ĉiam ripetas, alvokas kaj trompetas. Per senĉesa ripetado ili perdis sian valoron kaj ilia efiko estas preskaŭ nula. La trouzo alportis nur senvalorigon de ilia senco kaj igas al ilia kontraŭo, al individua agado sen atento je penoj kaj provoj de niaj proksimuloj. Por polaj esperantistoj la supraj vortoj havas specialan signifon, ĉar ni, Poloj, tre ŝatas agadi individue kaj ignori kunigon de la fortoj por komuna kaj fruktodona laboro. Kvankam neniu neas valoron de kunigo, tamen estas tre malfacile kunigi ĉu personojn ĉu grupojn por formi fortan kaj signifopovan ĉelon, kiu posedus influon je direktado de la esperanta politiko. La fortoj dispeciĝas kaj nia voĉo valoras „voĉon en dezerto“.

Malgraŭ senvalorigo de tiuj ĉi signalvortoj mi opinias, ke estas necese rememorigi je ili kaj provi vivigon de ilia signifo kaj valoro. La mondo estimas kaj aŭskultas nur la fortajn!

Tiu ĉi mallonga alvoko celas fortigon de P.E.D., kiu tiam influos reprezentantojn de esperanta internacio — U.E.A. La reorganizita U.E.A. kunigas nun ĉiujn landajn asociojn kaj estas centro de nia politiko. Estas do devo de ĉiu konscia esperantisto aliĝi al U.E.A. Ĉar de mul-

Sed ni havu neniam iluziojn, ke ni scipovos ion sukcesigi, sen preparo de publika opinio pere de la kolektado de favoraj por ni plebiscitoj. Pri tio ĉi mi jam skribis, sed oni nenion faras tiu-direkte. Ni ded ĉu la krizan periodon, dum kiu ĝenerale ne multe estas farebla, por la kolektado de favoraj al ni opinioj. Se la krizo fine malaperos kaj oni povos kun granda energio ataki la registarojn, por ke ili subskribu fine la Akordon, tiam ni estos jam mobilizitaj.

Jen kion oni povas prepari dum la kriza periodo, dum kiu grandskale nenio estas preparebla.

Dro Antoni Czubyński (Koluszki).

taj flankoj aŭdiĝis voĉoj, ke pro la reorganizo de U.E.A. oni ne scias, kiamaniere oni povas aliĝi al ĝi, mi donas sube necesajn klarigojn rilate al la procedmaniero.

Ekzistas du formoj, laŭ kiuj oni povas fariĝi membro de U.E.A.: senpera kaj pera. Senpere povas aliĝi ĉiu esperantisto aŭ ĉe la loka delegito aŭ ĉe la ĉefdelegito. Ekzistas tri kategorioj de la membroj: simpla (MJ), abonanto (MA) kaj subtenanto (MS). Membro MJ pagas kotizon de zł 8 jare kaj ricevas krom legitima karto kaj servokuponaro jarlibron; membro MA pagas zł 18 jare kaj ricevas ankaŭ gazeton „Esperanto“; membro MS pagas zł 45 jare kaj ricevas ankoraŭ libran premion.

La dua maniero de aliĝo estas pere de P.E.D. Ĉiu individuo devas aparteni al la loka grupo, ĉar nur grupoj povas esti membroj de P.E.D. kaj tiamaniere fariĝi membro de P.E.D. kaj U.E.A. La grupoj pagas al P.E.D. zł 0.90 jare por ĉiu sia membro kiel kotizo destinita por U.E.A. Tiu ĉi membro ricevas legitiman karton kaj servokuponaron.

Do aliĝu al via grupo kaj pere al P.E.D. kaj U.E.A. -

En unueco nia forto!

Alf.

GRAVA SCIIGO POR KURSGVIDANTOJ!

Bonege konservitan, kompletan, antikvaran kursmaterialon laŭ Ĉe-metodo, bezonegan por kursgvidantoj havigu ĉe „Pola Esperantisto“, Kraków, Lubicz 34. Prezo zł. 18.— kun afranko.

ĈU VI JAM FINPAGIS LA ABONON POR J. 1934?!

SE NE
PAGU TUJ JE NIA KONTO
P. K. O. 406.660.
RENOVIGU LA ABONON
POR JARO 1935!

MAURYCY MOCHNACKI

(okaze de 100-a datreveno de lia morto).

Jus pasis 100 jaroj depost morto de Maurycy Mochnacki (legu: Mohnacki), unu el la plej gravaj estetikistoj kaj kritikistoj polaj en la unua triono de la XIX jarcento, kiu multe alportis al la ĝusta kompreno de novaj vojoj en la literaturo reprezentataj tiam de t. n. romantikistoj.

La pseŭdoklasika periodo pro sia inklino al fremdaj, ĉefe francaj modeloj, elvokis en Polujo tedon kaj sekve proteston kontraŭ tiu maniero baziĝanta sur nesincera inspiro.

La eksterlimaj najbaroj pli frue ekprenis batalon kontraŭ doktrinecaj principoj kaj formulis novajn postulojn en la disertatoj de Lessing, Herder, fratoj Schlegel kaj en la verkoj de Walter Scott, Byron, Lessing, Schiller, Goethe k. a., koncernantajn (postulojn) la rolon de fantazio en la verkado.

En Polujo tiun rolon jam prenis sur sin prof. Kazimierz Brodziński (1791—1835), li estis tamen sufiĉe singarda kaj modera en siaj postuloj koncerne novajn vojojn en la poezio kaj verkado. Li montris la folkloron kiel fonto de inspiro pri novaj ideoj.

Kaj ĉus aperis Mickiewicz kun siaj „Baladoj kaj romancoj“, vekante tui batalon inter la tiamaj rigidiĝintaj kritikistoj, kiun li cetere tiel sarkasme revenĝis.

La batalkampon suriris Maurycy Mochnacki (1800—1834).

La tempo post la dispartigo de Polujo inter tri najbarŝtatoj ne lasis junan kaj enflamiĝeman animon kvieta, sed kaptiris lin en la rondojn de armilbatalo kontraŭ la perforto. Li varme partopre-

PAROLADO DUM LA BELMONTA VESPERO.

Por kompletigi la paroladaron, aŭdigitan dum la solena vespero honore al Leo Belmont, ni prezentas ĉi-sube la enkondukan paroladon de s-o W. Róbin. La parolado estas tradukita el la pola lingvo.

La Red.

Kun vera plezuro kaj kontenteco mi havas la honoron malfermi la solenan vesperon je honoro de la eminenta literaturisto, poeto kaj redaktoro Leo Belmont. Mi faras tion kun tiom pli granda plezuro, ĉar mi havis eblon rigardadi la vivon kaj laboron de L. Belmont sur kampoj literatura kaj Esperanta preskaŭ depost 40 jaroj.

Sur la kampo de disvastigado de E-

nis la insurekcion en la j. 1830/31 per publikaj paroladoj, entuziasmigaj artikoloj, kaj kiam la afero falis, li estis devigita elmigri.

La famon kaj memoron li meritis per sia publicista agado, per sia literaturkritikista verkado kaj per la verko pri la insurekcio 1830/31.

Fama estas lia verko: „Pri la pola literaturo en la XIX jc.“. Per la kritiko de Mickiewicz, Zaleski, Malczewski, Goszczyński — tiuj pioniroj de romantiko en Polujo — li konfirmis sian filozofian prepariĝon kaj alportis multe al la kritikista metodo kiel scienca branĉo. Li montris bonmanieran guston, elegantecon, ĝustan kaj trafan pritakson eldiratan kuraĝe en lingvo viva, ĉiun deviganta.

Li klarigis konvinke, ke dank' al niaj poetoj romantikaj la literaturo iĝis vere nacia kaj la popolo retrovis sian memkonscion, aŭdante, ke per tiuj verkoj nia literaturo povas honore konkeri apudlokon en unu vico kun plej potencaj kaj signifaj popoloj.

Nune, kiam la verkado troviĝas denove en la periodo de ioma ĥaoso, kiam ĉiuj valoroj perdis sian valoron, kiam ĉiuj verkistoj vetserĉas novan esprimmanieron kaj novajn ideojn, ne kontentigante per iomaj sukcesoj, ne estos sen valoro rememorigi, ke en simila situacio antaŭ 100 jaroj troviĝis intelektulo, kiu tiujn vojon intuicie divenis, ĝuste prijuĝis kaj elokvente ilin klarigis.

Similan vojmontriston ni hodiaŭ atendsopiras.

Józef Orzech.

speranto la jubileulo estas enkalkulata al la plej eminentaj kaj plej senlacaj pioniroj de tiu ideo. Al la plej senlacaj tial, ĉar depost la naskiĝo de Esperanto ĝis la hodiaŭa tago li laboras sur tiu kampo, aĝas kaj propagandas per vorto kaj faro.

Li aliĝis al tiu movado tiam, kiam la aliĝo al Esperanto estis minacata de moko. Leo Belmont ne senvolontiĝis, ĉar per sia profunda intuicio li eksentis, ke ĝi estas serioza afero, ke valoras por ĝi laboradi kaj ke venos momento, kiam ĝi venkos. Tion li eĉ antaŭdiris tiam, kontraŭe al la opinio de multaj kompetentaj „specialistoj“ lingvaj.

La tutbildon de meritoj de L. Bel-

mont sur tiu kampo priparolos tuj unu el la hodiaŭaj prelegontoj.

De mia flanko mi aldonas, ke L. Belmont, kiel bonega pro Dia graco oratoro Esperanta, ĝuas popularecon en nia mondo, ke dum liaj paroladoj dum la universalaj kongresoj ĉiam mankas lokoj, ke kun ni estas la tuta Esperanta mondo kaj en la plej foraj teranguloj honoras hodiaŭ la senlacan laboron de la jubileulo.

Multaj verkoj de Leo Belmont estas

tradukitaj en diversaj lingvoj eŭropaj kaj aziaj. La nomo de la jubileulo brilas kiel granda stelo en unu vico kun tiaj nomoj kiel Antoni Grabowski, Adam Zakrzewski, Odo Bujwid, — kiuj disvastigis la famon de la pola nomo en la tuta mondo kaj devigis la alilandanojn turni la okulojn al Warszawa kaj Pollando; kiel lulilo de Esperanto, kiel al malnova sidejo de plej brilaj mensoj Esperantistaj en la mondo. Vivu Leo Belmont!!

Dr. Wilhelm Róbin.

LINGVA DISKUTO.

En kelkaj sinsekvaj numeroj de Pola Esperantisto Leono Vienano penas komplete konvinki la recenzistojn, ke estas ĝusta jena frazo, uzita de li „la koncerto daŭris ĉirkaŭ du horoj“, ĉar prepozicion ĉiam sekvas nominativo, escepte kiam estas montrita direkto post la prepozicio.

Ĉio ĉi estas ĝusta, sed ne pri tio temas en ĉi tiu okazo. Kial oni detalege parolu pri reguloj, rilatantaj prepozicion, se en la citita frazo „la koncerto daŭris ĉirkaŭ (proksimume) du horojn“ nenia prepozicio ekzistas. Oni ja ne povas el adverbo perforte fari prepozicion kaj altrudi al ĝi regulojn de la prepozicioj.

Kiel jam estis klarigite de diversaj personoj, „ĉirkaŭ“ estas uzata kelkiam kiel prepozicio, kelkiam kiel adverbo, samsenca kiel „proksimume“, do la sola pridiskutebla demando povas esti nur tio, ĉu uzi la adverbon „ĉirkaŭ“ sen adverbaj finaĵoj, kion estas ĝis nun farintaj bonaj esperantaj stilistoj kaj ankaŭ L. Zamenhof, aŭ por eviti dubojn ĉe komentantoj uzi la adverbforman „ĉirkaŭe“.

„Ĉirkaŭ (proksimume) dudekjara“ ne estas absurdo, kiel asertas L. V., ĉar „ĉirkaŭ“ ja neniaokaze ĉi tie povas esti prepozicio, same kiel ĝi ne estas prepozicio ekz. en la frazo „ĉirkaŭ“ (proksimume) tri homoj sidis apud la tablo.

Kun intereso ni legis la „Lingvan Angulon“ de P.E.; ni trovis multajn atentindaĵojn en la klarigoj de Leono Vienano, sed ne ĉiuj el ili komplete konvinkis nin kaj same ni trovis, ke en lia novelbiblioteko la stilo ne ĉiam estas tute imitinda.

Kio rilatas la firmon „morgaŭe“, do ĝi eble estas aprobinda, sed L. V. eraras asertante, ke ĉiu lingvo posedas koncernajn du formojn por la menciitaj diferencaj nuancoj.

En la noveloj ni trovis neimitinda-

ĵojn, el kiuj ni notu jenajn: Mi ne sukcesis okupi sin, sur la strato multe da kotajoj, dum kalandrado de tolaĵoj, plidelikatigi la haŭton per kosmetikoj, mortis pro drinkeco, kavalirojn odorantajn pomadon, puŝita sur la muron, apogis la kapon sur la brako, frapis per la mano survizaĝe, pantera felo jetita ĉe la kamento, arkajoj apogitaj per kolonoj, ŝi amis interbati sin ŝerce, li kisis ŝin flanke sur la kolo, ŝtampi ununuran unikan kison sur tiu ĉi ŝia ridanta buŝo, timo antaŭ la rabistoj, en la kapo eksidis al li akra malespero, matracoj en ruĝaj strioj, teksfliki (retriki?). Venero, laĉo da perloj, alportante tutajn ŝtrumpojn, interdiziĝo, malgraŭ ke (kvankam) ni revenu hejmen per vespera ŝipo (ĉu ne reveturu?).

Estas bedaŭrinde, ke eĉ libroj, kies aŭtoroj asertas, ke ili havas imitindan stilon, ne estas senriproĉaj. Kio rilatas al blinda imitado de Zamenhofa lingvo, oni devas esti singarda: Zamenhof mem en la posta periodo evitis la uzadon de kelkaj formoj el la unuaj jaroj de Esperanto. Multo en la daŭro de preskaŭ 50 jaroj arkaikiĝis, ekz. la troa uzado de la akuzativo ĉe forlaso de prepozicioj, kaj estus neutile por la progreso de nia lingvo, se oni ree donus al ili la iam poseditan plenan vivrajton.

Lingva Rondo, Tallinn.

B R O S Z U R A

Mgr. fil. B. S T R E L C Z Y K A

p. t.

„Problem języka międzynarodowego“ niezbędna dla każdego Esperantysty i interesujących się problemem języka międzynarodowego, znaleźć się powinna w każdej poważniejszej bibliotece. Do nabycia w admin. „Pola Esperantisto“, Kraków, Lubicz 34.

Konto PKO Nr. 406.660.,

w cenie 60 gr. wraz z przesyłką.

K R A K Ó W I N V I T A S !

En la lastaj tagoj de junio okazos en Kraków t. n. „Kraĉovaj Tagoj“. Celante ebligi al polaj esperantistoj partoprenon en tiu ĉi festo, P.E.D. organizas en la tagoj 29. — 30. VI. 1935.

VII. POLLANDAN KONGRESON DE ESPERANTO.

Adreso: P.E.D., Kraków, ul. Lubicz 34.

Kotizo: zł 4.—, por familianoj, studentoj zł 2.—, por senlaboruloj senpage. Konto P.K.O. Nr. 411.404 (Delegacja Esperantystów w Polsce).

Fervojobato estas ligita kun „Kraĉovaj Tagoj“. Detaloj sekvos.

Loĝejoj: pro multnombra vizitado de Kraków en tiuj ĉi tagoj estas necesa frua mendo.

Organiza Komitato.

Samtempe kun la Kongreso okazos en la tagoj de 29. — 30. VI.

ĜENERALA KUNVENO DE P. E. D.

En ĝi rajtas partopreni la aliĝintaj grupoj per siaj raitigitaj reprezentantoj. Ĉiu reprezentanto devas posedi skriban rajtigon, en kiu estu citita nombro de la

membroj. Ni atentigas, ke laŭ art. 10 § 2 membroj, kiuj ne pagis la kotizon, ne rajtas voĉdoni.

Tagordo: 1. Raportoj, 2. Decido pri la enskribpago kaj kotizo, 3. Fikso de la sekvanta Ĝ. K., 4. Elektoj, 5. Demandoj kaj proponoj. Proponoj pri la tagordo devas esti senditaj 2 monatojn antaŭ la Ĝ. K.

Art. 26. § 1. La Ĝ. K. estas decidopova, se la ĉeestantoj rajtigitaj al voĉdono reprezentas minimume 1/4 da ĉiuj voĉoj, per kiuj disponas ĉiuj membroj de P.E.D. kune.

§ 2. Se la Ĝ. K. ne okazus pro manko de la nombro necesa laŭ § 1, devas la Estraro en du sekvantaj semajnoj kunvoki denove la Ĝ. K., dum kiu la decidoj estas alprenataj sendepende de la nombro da reprezentitaj voĉoj. Al tiu ĉi nova Ĝ. K. ne validas difinoj de art. 21 §§ 1 kaj 2 art. 25 § 3 alineo 1.

Estraro de P. E. D.

LWÓW — SEMPER FIDELIS.

Al S-ro RADIO-DIREKTORO PETRY ŝindone dediĉite.

Reklamo flamsignalas: „venu al Lwów.. estingiĝas... resaltas okulen „venu al Lwów“... urbafiŝo petoldancas „vizitu Lwów“. Heraldik-leono, kuraĝa kaj forta, levas sian antaŭpiedon invite al Lwów.

Neonlumo eksiblas, malfermas brilan okulon, irizas, palpebrumas, flam-tremas dom-maron en helecon.

El nokta ĉielo reliefiĝas turoj gracilkorpaj, krucornamitaj, nubskrapulon ĉirkaŭondas trafiko muĝanta.

Kantas dolĉan melodion puteto... kartavas fortgorĝa laŭtparolilo sovaĝan ĝazbandmuzikon, ekhurlas saksofono el nokta kafejo, kvikkantas ĉifonulo, plendante.

Ŝtona Dipatrino sur ĉefplaco benante levas siajn manetojn, kapon ŝian aŭreolas elektraj flamoj.

Al stelumita ĉieltuko ekbojas aŭtomobiloj... ekfajfas signaloj, ekkriaĉas voĉoj de noktaj komercantoj, ekgrincas radoj. Magazenoj... vitraj faŭkoj elsputas virinajn kordezirojn, silko tente ĉirkaŭvolvas gracilkorpan vantulinon... sukeraĵejoj... migdalokulaj tortoj diboĉe vendofertas sin, laktkremo ŝaumkirlas en gracilkolaj vitraj kalikoj.

Lwów — mil naŭcent tridek kvara.

Salto trans jarcentojn. Spirita retrookulumo al Lwów — de ĥieraŭ.

Kie en 1934 trafiko pulsanta — lagoj bluokulas. Kie parkoj verdas, refreŝiĝas, ĝojiĝas — marĉoj, ĉastravadataj de pravojoj niaj.

Patrinon arbaron petole adiaŭas infano — rivereto Pełtevo, ĝajdancante, rulsaltante tra l' urbo.

Fiera „Alta Kastelo“ ĉielenetendiĝas — ĉe l' piedo ĝia — humilas lignodometoj.

16-a jarcento.

Ŝtonaj domoj... bruo... komercado. Lwów — ligilo inter Oriento kaj Okcidento. Profitas de germana ordemo, itala talentego, armena temperamento — juda saĝaca komercemo. Trezoroj, ekzotikaĵoj amasiĝas sur foirplaco, brilblindiĝas, sorĉallogas, ornamas cignokulajn, belkorpajn urbaninojn.

Lwów, kaldrono de riĉeco, rezervujo de diversnacieco. Tintas moneroj en lertaj fingroj, rulŝovas oron publikaj monŝanĝistoj — jen Plac Weksiarski.

Gastejoj malfermas siajn pordojn por fremdularo — Lwów etendiĝas, potenciĝas. Italoj pridonacas per renesanca formo — majstroverkoj sorĉas, ravas la po-

lan urbon. Lwów, pia kaj kredema. E-
kestas Diaj lokoj, ornamitaj per oraĵoj
— oferdonacoj de riĉuloj konstruigas
„ĉielon sur tero“.

— — — — —
La jarcentoj preterglitas antaŭ la oku-
lo. La historio de spirita kaj kultura
movadoj en Lwów entenas nomojn kaj
agojn de personoj, kies famo penetris
en ĉiujn angulojn de l' ruliĝanta terglobo.

— — — — —
Ho, pola reĝo, kuraĝa defendanto, Jan
Sobieski. Monumento de altĉevale sidan-
ta heroo salutas nin.

En la mezo de la urba ĉefplaco — la
Pola Profeto, geniulo Mickiewicz.

— — — — —
Lwów, urbo de pentraĵoj, skulptaĵoj,
muziko. Teatro reprezentas Polan Spi-
riton, prezentas polan arton.

Muzeoj montras okulĝojn — broda-
ĵojn, juvelojn; moneroj, medaloj ravas
numismatikulojn; jen majstroverkoj de l'
peniko, kreitaj de Matejko, Siemiradzki,
kiu pentris la urbteatran kurtenon, kolor-
riĉaj pentraĵoj de Nowakowski, kiuj tro-
vis fortan eĥon en la artista mondo.

— — — — —
Lwów, atakita de sangavidaj malami-
koj dum militaj.

Junularo Lvova defendis sian karan
urbon... en plenumo de la heroo devo
mortfalintoj. Kruco apud kruco, super
tomboj de Lvovaj Defendintoj... florkro-
noj kovras la lastan ripozejon de la ju-
naj herooj.

En la vento flirtas la standardo: Bla-
zono — tri bastionoj — leono forta kaj
kuraĝa levas sian antaŭpiedon al ĵuro:
Leopolis — semper fidelis.

Mínuška Mante'.

LUDMILA JEVSEJEVA.

POR MOMENTO...

Por momento min kaptis ĝojego,
Por momento ekbrilis okul',
Por momento foriris el koro
Plumbogriza, premeza nebul'.

Por momento al juna animo
Sorĉridetis lotusa floret',
Por momento vi flustris, knabino,
„Jes“ — al mia insista korpet'.

Por momento, kaj poste denove
En la koro despotas nebul'...
Jam velkmortis petalo lotusa,
Ĝin priploras larmlena okul'.

Kaj denove mi sola en mondo,
Tute sola kun mia ĉagren',
Kaj mistakte tamburas la koro
Nekredanta je Krista alven'.

**Al la Redakcio de
„Pola Esperantisto“
Kraków.**

Estimataj Sinjoroj!

Ni havas la honoron peti vin publiki-
gi en „Pola Esperantisto“ ĉi-suban pro-
teston, akceptitan unuanime de l' jara
ĝenerala kunveno de l' Esperantista Ron-
do „Konkordo“ en Varsovio, la 28. II. 35.:

„Esperon ne venkos la fajro, nek
ŝtal', nek ies perfidoj subitaj“.
(Grabowski. „La tagiĝo“).

La makulo sur la ŝtono de la monu-
mento de d-ro Ludoviko Zamenhof (alu-
dita en la novembra numero 1934 de „Po-
la Esperantisto“ de f-ino Lidja Zamen-
hof) povas esti kaj estos forviŝita: pri
tio zorgos la fidelaj gardistoj de la Za-
menhofa monumento.

Ĉu ekzistas tamen sufiĉe akra viŝilo
por forigi — ho! kiom multe pli abome-
nan, pusan, malbonodoran makulon, kiu
subite ekaperis sur la ĝis decembro 1934.
lojala kaj fidela al Zamenhofa ideo kaj
idealo gazeto „Esperanto“, oficiala or-
gano de Universala Esperanto-Asocio?

Kun indigno de malnovaj esperantistoj
kaj honestaj homoj ni demandas Vin, kiu,
kiamaniere, per kia vojo aŭ rimedo far-
ris ebla la neblon, efektiviĝis la inter
honestaj homoj neniam efektivigeblan, ke
sur nian puran kampon oni provas ma-
lice semi lolon.

Kiamaniere povis aperi artikolo: „La
germana vidpunkto pri la rasproblemo“
(No 412, XII. 34. „Esperanto“), en kiu
la aŭtoro ne hontas eĉ glori unu el la
reprezentantoj de rasfuriozo, kiu kvazaŭ
„respektas la propran valoron de frem-
daj rasoj“ k.t.p.

Ni ne intencas ĉi tie paroli pri Hitle-
rismo: ĝi estas por samideanoj de Za-
menhof io tro monstra. Sed ni volas cer-
tigi Vin, ke ni kaj — espereble — gran-
dega amaso da esperantistoj zorgas pri
la baldaŭa senkompata elŝiro de l' so-
vaĉa lolo el nia fruktodona kampo.

Ni komunikas, ke ekde nun nek ni, nek
niaj membroj subtenos U.E.A. Ni espe-
ras, ke ni ne estas la solaj, kiuj rifuzas
al Vi moralan kaj materialan subtenon.

**Esperantista Rondo „Konkordo“, War-
szawa.**

Sekretario:

Prezidanto:

(—) Dr. P. Muszkatblat. (—) B. Weintal.

Abonujcie miesięcznik „Ondo de Dan-
gava“ i „Informoj de Estonio“ w cenie
zł. 2.20 rocznie. Abonament przyjmuje
admin. „Pola Esperantisto“. Konto
P. K. O. 406.660.

LEONO VIENANO

La nigrajflugiloj de la krizo.

(Rakonto).

Sur la tria benko en la dua vico de la lerneja klaso sidas du kolegoj, Ludoviko kaj Karlo. La trian jaron ili vizitas kune la saman lernejon. Kiam ili komencis lerni en la unua klaso antaŭ tri jaroj, ili renkontiĝis unuafoje kaj sur unu benko sidigis ilin okaze la instruisto kaj de tiam ili algluiĝis anime unu al la alia kaj ili vivis pace konstante.

Sur unu strato loĝas Ludoviko kaj Karlo. Iliaj domoj staras sur la du flankoj de la strato unu kontraŭ la alia. Kiam ili estis ankoraŭ lernantoj de la unua klaso — sepjaraj infanoj — ili ankaŭ tiam deziris intervidiĝi posttagmeze kaj pasigi kune la restintan tempon post la lernejaj okupoj. Kune ili preparis la lecionojn kaj kune ili ludis diversajn ludojn. La parencoj de Ludoviko estis riĉaj kaj ilia loĝejo komforta kaj oportuna por ludoj kaj tial ili ekdecidis kunveni ĉiam en la loĝejo de Ludoviko. Verdire oni ne parolis pri tio speciale, sed tio ordiĝis tiel per si mem. Kiam la kolegoj vizitis kelkfoje unu la alian, ili konvinkiĝis rapide, ke estas pli bone por ili ludi en la domo de Ludoviko.

En la vintraj tagoj posttagmeze Ludoviko ŝatis viziti la kinejojn, kompreneble, akompane de unu el la plenkreskuloj, sed la ĝojo estis kompleta nur tiam, kiam lia kolego Karlo ankaŭ aliĝis al li. Tiam la feliĉo atingis sian supron.

Jen ili sidas en salono, kies elektraj lampoj estas estingitaj, la mano de unu tenas tiun de la alia kaj iliaj okuloj estas direktitaj al la ekranon, sur kiu aperas bildoj belegaj kaj animskvaj. Tiam ili ŝatis klini la kapon unu al la alia kaj interparoli per mista flustro pri la bildoj, kiu ekaperis en la mallumo.

Tiel pasis al ili du jaroj en unu lernejo, en unu klaso (la unua kaj dua klasoj) kaj sur unu benko. En la tria jaro pli kaj pli fortiĝis ilia amikeco. Ili jam povis kompreni multajn aferojn, kiujn ili ne atentis antaŭe.

Jen aŭdis Karlo tre ofte la vorton „krizo“. Komence li tute ne komprenis la signifon de ĉi tiu vorto. Kiam li demandis unufoje sian patron: „Paĉio, kion vi nomas „krizo“, respondis al li la patro jenon:

„La homoj ne havas monon por aĉeti diversajn komercaĵojn kaj tial ne havas arkaŭ la komercistoj monon kaj

la laboristoj ne havas laboron, ilia poŝo estas senmona kaj ili ne povas perlabori sian vivopanon. Krizo estas en la mondo“.

Rapide Karlo mem komencis senti la malbenitan krizon tre forte. Multfoje estis lia patro devigita rifuzi al li, kiam li petis lin pri poŝmono.

La tempoj fariĝis ĉiam pli kaj pli malbonaj eĉ tiagrade, ke la patro de Karlo ne estis en stato pagi la lernejon por sia filo. Kaj Karlo ne ricevis tiutage lernejan enirbileton. La morgaŭon renkontiĝis la du kolegoj antaŭ la pordo de la lernejo. Karlo staris malĝoja ĉe la pordo. Liaj ĉiuj kolegoj eniris unu post alia, eltirante el sia poŝo verdan enirbileton kaj montrante ĝin al la lerneja servisto. Sed li — Karlo — staris deprimita ĉe la pordo kaj la vojo al lia lernejo estas al li fermita. Ludoviko rigardis sian kolegon kaj lia koro svenetis.

La unuan fojon li disiĝis de sia amiko antaŭ la sojlo de la lernejo matene, antaŭ la lecionoj mem. Kun rompita koro enpuŝiĝis Ludoviko en la lernejon, post kiam li montris sian enirbileton.

Aŭdiĝis la sonorilo. La lernantoj ekokupis siajn sidlokojn. Sed unu loko sur la tria benko en la dua vico restis libera.

La instruisto voĉlegas la nomojn de la lernantoj kaj en la klasocambro aŭdiĝas la sonoj „jes“ kaj „ne“ alterne. Je la respondo „ne“ la instruisto esplordemandas la lernantojn, „kial li forestas?“ kaj li ricevas klarigojn pri malsano de malvarmumo k.s. Kiam venis la vico al Karlo, aŭdiĝis voĉo larmsufokita de Ludoviko.

„Li forestas!“

„Kial?“ — miris la instruisto.

Ludoviko mallevis la kapon kvazaŭ hontanta kaj respondis per malforta voĉo:

„Li ne havas enirbileton“.

En la klasocambro ekestis funebra silento. La krizo etendis siajn nigrajn flugilojn...

Poŝtejn, Ĉeĥoslovakujo. — Inĝ. Leopold Berger kolektas adresojn kaj portretojn (precipe fraŭlinajn) por sia „**BES-Adresaro** de esperantistoj el ĉiuj landoj“ kaj ankaŭ E-glumarkojn. Skribu tre legeble la adreson!

Halina Weinstein, Warszawa, str. Le-szno 99 m. 5. P.K.O.-konto Nr. 27867. Tel. 59837 akceptas abonojn por jenaj gazetoj:

Pola Esperantisto jare zł. 8.—; duonjare zł. 4.—; kvaronjare zł. 2.—; opa numero zł. 0.70.

La Praktiko jare zł. 8.—; duonjare zł. 4.—; opa numero zł. 0.70. Abona jaro komenciĝas en januaro kaj julio.

Literatura Mondo jare zł. 15.75; duonjare zł. 8.75; kvaronjare zł. 5.25; opa numero zł. 1.75.

Lingvo-Libro (kvaronjara gazeto) jare zł. 1.40; opa numero zł. 0.35.

Ondo de Daŭgava jare zł. 2.20; opa numero zł. 0.20.

Informoj de Esperanto-Asocio de Estonio jare zł. 2.20; opa numero zł. 0.20.

Esperanto dla Wszystkich jare zł. 2.—; opa numero zł. 0.20.

Nur ĉe mendo de unuopaj numeroj aldonu por poŝtelspezoj 10%, minimume zł. 0.10. Aĉeteblaj ĉiuj eldonaĵoj de Pola Esperantisto, Literatura Mondo, La Praktiko k.t.p. Sendante monon bonvolu precize indiki la celon de la enpago. Por korespondado aldonu poŝtmarkon.

RIMARKO: aĉetebla kaj mendebla **ENCIKLOPEDIA DE ESPERANTO**. Detalaj prospektoj pri la Enciklopedio, katalogoj de Literatura Mondo kaj prospektoj pri aliĝo al AELA (Asocio de Esperantistaj Libro-Amiko) estas dissendataj senpage. Aliĝojn al AELA kaj mendojn por la libroj kaj abonon por Lit. Mondo sendu al la supre montrita adreso.

FLOREKSPOZICIO EN HEEMSTEDDE apud HARLEMO.

15 marto — 19 majo 1935.

La duna regiono de la nederlandaj provincoj Nord- kaj Sudholando estas mondkonataj pro siaj multkoloraj bulbokampoj dum la printempo. Miloj da eksterlandanoj ĉiujare vizitas la ĉirkaŭaĵojn de Harlema, por ĝui la freŝajn, helajn kolorojn de multspecaj bulbokreskaĵoj.

Dum la supre menciita periodo okazos grandioza florekspozicio, kiu okupos 25 hektaran terenon kun aleoj, herbejoj kaj lagetoj. Pli ol 5.000.000 da florbuloj, pli ol 100.000 plantoj, arboj kaj arbustoj en la venonta printempo florados honore al la floramanta publiko el ĉiuj mondpartoj.

La organiza komitato de la ekspozicio eldonis simplan, sed klaran kaj bonlingvan sespaĝan faldfolion esperantan por inviti ankaŭ la esperantistan publikon al plej bela kaj riĉa florifesto en Nederlando.

Gesamideanoj, petu senpagan alsendon al s-ro E. de Wolf, ĝenerala sekretario de la Nederlanda Asocio Esperantista „L.E.E.N.“, Joh. de Breukstr. 19 Harlema, Nederlando.

Vizito al la ekspozicio povos koincidi kun partopreno al la VI-a Nederlanda Esperanto-Kongreso organizota de „L.E.E.N.“, je la 30a de marto en Harlema. Ankaŭ tie eksterlandaj gesamideanoj estos kore bonvenaj. Por informoj oni sin turnu al la sama adreso.

Aliajn gazetojn ni afable petas, represi ĉi tiun artikolon kaj sendi ekzempleron al: Direkcio „Flora“, Heemstede (Nederlando).

ESPERANTO EN POLAJ RADIOSTACIOJ.

Ni ĝojas prezenti la programon por la plej proksimaj du monatoj.

10. IV. merkr. Prof. Dr. O. Bujwid: Marja Curie-Skłodowska (okaze de ŝia entombigo en la Pariza Panteono).

25. IV. ĵaŭdo. Tad. Hodakowski: Interparoladoj kun aŭskultantoj en Esperanto.

8. V. merkr. Iu priliteratura prelego. Detaloj sekvas.

15. V. merkr. Dr. Jerzy Dobrzycki: La sorĉita mondo de la subterajoj en Wieliczka.

29. V. merkr. Prelego pri skolta ĵamboreo en Pollando. Detaloj sekvas.

30. V. ĵaŭdo. Tad. Hodakowski: Interparoladoj kun aŭskultantoj en Esperanto.

La merkredaj prelegoj okazados de la 21h.30m.—21h.40m., la ĵaŭdaj — 23h.30m.—23h.45m. La sendohoroj estas laŭ MET. Dissendos regule Kraków kaj Warszawa, eble ankaŭ aliaj stacioj. Gesamideanoj, aŭskultu multnombre kaj danku al: **Polskie Radjo, Warszawa,**

K O M U N I K O.

Responde je la tre multaj mir-demandoj, ricevataj la lastajn tagojn, mi permesas al mi komuniki al la publika scio, ke mi nenion komunan havas kun la aŭtoro de la artikolo „La germana vidpunkto pri la rasproblemo“, aperinta en la decembra numero de la ĝeneva „Esperanto“ kaj subskribita per literoj E. W.

Ĉeokaze mi ankaŭ komunikas, ke kun plej granda kor-doloro, post dudekjara seninterrompa aparteno al U. E. A., **mi nunjare ne renovigas mian membrecon** (ĝuste pro la citita artikolo).

31. I. 35. **Edvardo Wiesenfeld, Varsovio.**

A. S. PUŠKIN.

SONETO PRI SONETO.

Severa Dant' soneton ne malŝatis,
Amant' — Petrarca flamis en soneto,
Ludigis ĝin kreinto de Makbeto,
En ĝi Camoens pens-funebre satis...

Kaj ankaŭ nun ĝi plaĉas al poeto:
Wordsworth'a kor' en ĝi pli vigle batis;
Kiam bru-mondan vanton li konstatis,
„Naturo“ — kantis — „jen belec-sekreto!“

Sub monta cmbr', en Taŭrid' malproksima
Mickiewicz per la ĝia ritmo lima
Revaĵojn siajn brilmomente dresis...

Ankoraŭ ĝin ne konis ĵnoj niaj,—
Delvig pro ĝiaj sonoj harmoniaj
Sankt-kanton jam de l' heksametr' for-
gesis.

El la rusa origalo tradukis
Leo Belmont

LA BELECO DE ESPERANTA
PRONONCADO.

Antaŭ nelonge amerika ĵurnalo publi-
kigis liston da vortoj kaj silaboj franc-
lingvaj, kiuj spite de granda maisameco,
ĉiuj same prononciĝas. Post plibonigo de
franca kompetentulo, jen la listo: San,
Sand, Sang, Sangs, Sans, Sant, Saens,
Sam, Sen, Sent, Sens, Sem, Scen, Cen,
Cent, Cents, Cens. Sekvas ankaŭ kelkaj
vortoj anglalingvaj, en kiuj la samliteru-
mita silabo OUGH prononciĝas naŭoble
maniere: „THOUGH the TOUGH CO-
UGH and HICCOUGH PLOUGH me
THROUGH, O'er life's dark LOUGH my
way I'll still pursue“. Ankaŭ: „I OUGHT
not to HOUGH my horse in the
LOUGH“. Kiom da tempo, da malfacila-
ĵoj, kaj da larmoj Esperanto evitigas al
siaj lernantoj!

H. B. H. en *Amerika Esperantisto* n-ro
januara 1935.

27-a *Universala Kongreso de Esperanto en Roma 1935*

KOMUNIKO N-ro 1.

Organiza Oficejo estas „Esperanto-
Centro Itala“. Ĉiun korespondajon, do-
kumenton kaj monsendon koncernantan
la kongreson bonvolu adresi nur al: „E-
speranto-Centro Itala“, Galleria Vitto-
rio Emanuele 92, Milano (Italio). Tele-
gramadreso: „Esperanto“, Galleria 92,
Milano. — Poŝtĉeka konto: Esperanto-
Centro Itala, Milano, N. 33.18 715.

Kotizoj: Baza kotizo Liroj 100.—, fa-
vorkotizoj por familianoj kaj junuloj.

	a) plena kotizo	b) familiano	c) junulo
ĝis 30. 4. 1935.	80.—	48.—	32.—
„ 30. 6. 1935.	90.—	54.—	36.—
„ fino	100.—	60.—	40.—

Estas fiksita speciale notinda kotizo
por institucioj kaj entreprenoj, firmoj,
grupoj ktp., kiuj deziras esprimi sian in-
tereson kaj sendi sian aprobon al la ce-
lo de la kongreso mem. Tiuj helpkongre-
sanoj ricevos la ĉefajn kongresdokumen-
tojn, ne rajtos sendi reprezentanton, sed
ili tre forte subtenos morale la kongre-
son, se ilia nombro estos alta, kiel espe-
reble.

La kotizo de helpkongresano ne rajti-
gas je rabatoj kaj estas Liroj 40.— se-
nescepte.

Rajtoj de la kongresano: Ĉiu kongre-
sano rajtos partopreni la kunsidojn kaj
la prelegojn de la kongreso kaj similajn
aranĝojn. Ĉiu kongresano, krome ricevos
tre grandajn rabatojn ĉe la turismaj a-
ranĝoj de la organiza oficejo „Esperanto-

Centro Itala“ okaze de la kongreso mem.
Ĉiu kongresano ricevos la oficialajn ra-
portojn de UEA kaj de aliaj oficialaj in-
stitucioj de nia movado; li ricevos krome
urboplanojn kaj gvidlibretojn de la L.K.K.

Datoj de la Kongreso. Jen la ĉefaj ta-
goj de la Kongresaj aranĝoj:

En Firenze: 3 aŭg. 1935. malfermo de
la Somera Universitato.

En Roma: 5 aŭg. 1935. Solena Malfer-
mo de la Kongreso.

En Roma: 7 aŭg. 1935. ĉefaj kaj fakaj
kursidoj; Internacia Balo.

En Napoli: 9 aŭg. 1935. Granda Kon-
gresna Ekskurso.

En Napoli: 10 aŭg. 1935. Fermo de la
Kongreso; komenco de la Kongresna Kro-
zado al Afriko.

En Genova: 17 aŭg. 1935. fino de la
Kongresna Krozado. Fermo de la Somera
Universitato.

Kongresna Krozado: Ripoza vojaĝo per
granda ŝipo sub Esperanta flago, en la
blua Mediteranea maro: de Napoli al Si-
racusa (Sicilio), Insulo Malta, Tripoli en
Afriko, Palermo (Sicilio), Insulo Elba,
Genova.

Ne nur simpla ordinara postkongresa
ekskurso, sed parto de la kongreso mem,
ĉefa sidejo de la Somera Universitato
estos la Kongresna Krozado. Per ĝi unu-
afoje Universala Esperanto-Kongreso tu-
ŝos la Afrikan teron. Ĝi estos impona
kaj alloga unika propaganda vojaĝo.

Turismaj aranĝoj: Grava novaĵo de la Roma Kongreso estas, ke la gesamideoj havos la eblecon ŝpari monon kaj samtempe vojaĝi tre komforte sen ekstera helpo, sed simple per UEA-turisma servo.

Tian aranĝon antaŭvidas la L.K.K. en plena akordo kun UEA por plej bone utili al la gesamideoj. Estas nepre devo eluzi vojaĝon grandiozan kaj intereseĝan laŭ ĉia vidpunkto, kiel estas la vojaĝo „Tra Italio“ kaj al Afriko. La kongresanoj, regule pagintaj la kongresan kotizon, rajtas je fortaj rabatoj ĉe la turismaj kotizoj. Ĉi sube, apud la plenaj kotizoj, validaj por simpla turisto ne-kongresano, estas indikitaj la rabatitaj kotizoj, validaj nur por kongresano.

Baza kotizo (por la tuta granda vojaĝo „Tra Italio“):

Fervoja vojaĝo de itala limo ĝis Napoli kaj reen ĝis itala limo; turisma aranĝo en Firenze, Roma, Napoli kaj survoje, laŭ la detala programo; Granda kongresa ekskurso Napoli—Pompei—Capri—Napoli; ekspedoj kaj transportoj de la pezaj pakaĵoj; plena kotizo 526 (por kongresano 498 liroj).

Kongresa krosado („Al Afriko“, granda ŝipvojaĝo septaga). Ŝipvojaĝo de Napoli al Siracusa, Malta, Tripoli, Palermo, Insulo Elba, Genova; lito kaj tri manĝoj tage sur la ŝipo; teraj ekskursoj kaj vizitoj; prelegoj kaj festoj sur tre komforta speciala ŝipo; loko en:

	plena kotizo	por kongresano liroj
S.: salono, kun multaj litoj	375.—	355.—
A.: kajuto, 2—4 litoj, turista klaso, interna	495.—	472.—
B.: kajuto, 3—4 litoj, turista klaso, ekstera	518.—	495.—

Notoj: La tuta aranĝo sur la ŝipo estas absolute komforta; la ŝipo mem estas

speciale aranĝita por turismaj krosadoj.

La manĝoj estas egalaj por ĉiuj klasoj; la diferenco de la prezoj estas pro la malsameco de la kajutoj kaj de la rilata komforto en la superaj klasoj.

En la salonoj kun multaj litoj ne estas supermetitaj ŝipkuŝejoj, sed apudmetitaj tre bonaj ferlitoj, kun sufiĉega spaco, apartaj duŝejoj ktp.

Ĉar la nombro de la lokoj sur la ŝipo estas precize limigita, la aliĝoj devas alveni kiel eble plej frue.

La unuaj aliĝintoj ricevos nepre ĉian preferon.

Libervolaj ekskursoj: estas en preparo multaj libervolaj ekskursoj. Detaloj poste.

Fervoraj rabatoj: La kongresanoj povos certe profiti la efektivan rabaton je 50%, kaj specialaj favorkondiĉoj por la vojaĝoj en Italio estos laŭeble havigataj. La plej konsilinda rimedo por vojaĝi malkare estas tamen simple aliĝi — kiel eble frue — al la turismaj aranĝoj.

Loĝejo kaj manĝoj: Bona komforta ĉambro en konvena hotelo duaklasa kostas 8—14 lirojn; en unuaranga 20 lirojn; en luksa 30 litojn, aŭ iom pli multe. Ĉiuj diritaj prezoj por ĉambroj sen aparta banejo kaj sen matenmanĝo. Plena matenmanĝo kostas, laŭ lokoj, de 7—15 lirojn. Por 10 liroj oni povas ricevi kontentigan plenan manĝon.

Kurzo de la Liro estas ĉ. 45 groŝoj.

Radio: Italaj Radio-stacioj jam dissendis en pluraj lingvoj informojn pri la 27-a Univ. Kongreso. En preparo dissendoj en Esperanto. Oni bonvolu skribi ofte al E.I.A.R., Radio-Roma, ROMA petojn pri disaŭdiĝoj pri la Kongreso en Esperanto.

Ĉiujn informojn donas Pollanda Esper.-Delegitaro, KRAKÓW, ul. Lubicz 34.

Aldonu pmarkon por respondo.

Ludwik Kutschner
ekz.-ano de P.E.D.

LASTRESPONDE AL LA RECENZINTO.

Al mia kontraŭriproĉo s-ro Dreher respondas nur al kelkaj punktoj, per kio li plene konfesas, ke en la aliaj okazoj liaj dekretitaj eraroj estis falsaj. Li konfesas ne nur, ke li malpravus kaj eraris, sed li ankaŭ konfesis, ke eble pro iama granda amikeco kaj por plenumi serioze taskon de recenzinto, li „vere rapidece faris recenzon“.

Al liaj novaj rimarkoj (ne plu „riproĉetoj“) mi ankaŭ rapidas respondi.

Antaŭol paroli pri la lingva flanko

mi volus afable rimarkigi, ke ne sufiĉas loĝi kaj admiri la francan kulturon por — „franciĝi“, almenaŭ kun mi (ĉu bone?...) tio ne okazis.

Ĉiu verko senescepte (ankaŭ la artikoloj de s-ro D.) havas erarojn.

Devo de recenzisto estas ne nur citi erarojn (mi pensas al veraj eraroj, s-ro D.), sed ankaŭ la bonajn flankojn.

Devo de recenzisto estas studi verkon ĉiuflanke kaj ĉiurilate kaj ne facilanime uzi devas estis tiel kaj ne tiel, antaŭ

ol li ne centfoje pripensis, trakribris, serĉis kaj konvinkigis, ke tiu uzo estas absolute erara. Tion li ŝuldas ne nur al aŭtoro, sed ankaŭ al la legantoj por ne mistifiki ilin.

Oni devas (jes ĉi tie oni povas uzi „devas“) bone pripensi antaŭ ol ĵeti faskon da „eraroj“, kiuj ne estas eraroj, eĉ kiam oni recenzas verkon de sufiĉe malnova esperantisto.

Sed nun al kritikoj.

Mi deklaras al s-ro D., ke Grosjean-Maupin plene konsentis al mia klarigo de **petrolo** kaj **nafto**, sed estis jam — bedaŭrinde — malfrue por korekti en P. V.

— enua. S-ro D. estas sprita. Li diras, ke laŭ P. V. enua signifas „de enuo“. Sed s-ro D. bonvolu legi en P. V. nur du liniojn pli kaj li trovos ankaŭ „kaŭzanta enuon“. La Zamenhofema Dreher fariĝas volonte „kontraŭ-Zamenhofa“, kiam estas necese sindefendi...

Metaforsence oni diras: je d'oj, al diabloj, oni povas ankaŭ „sakramenti“ kaj eldiri sakramentan well... eĉ se oni ne trovas tiun esprimon en P. V., kies — kunaŭtoro mi ankaŭ estis...

Ŝildo havas la sencon de **elpendaĵo**. Vidu P. V.

Kun la banado. S-ro D. volas pri. Kial? Sed ni citu komplete la koncernan frazon: **kun la banado estas iom pli malbone**, ĉar... ktp. **Kun** esprimas ĉi tie konstantan detalon, karakteron, kiun oni provizore konsideras aparte de l' tuto. Jen zamenhofa ekzemplo: **kun sia karaktero la sincera li ne esploros la rapirojn**.

Tiu **kun**-uzo estas tiom same bona, kiom en jenaj frazoj: **kun la recenzoj estas ĉiam pli malbone; kun la kritiko ankaŭ; kun la amikeco relative...**

— preni en la senco de konsideri estas

ofte uzata, tute zamenhofa .V-d. P. V.

— klarigi ion pro aŭ per ambaŭ estas bonaj depende de la senco.

— perdi la fidon en la sincero estas same bona, eĉ pli bona ol kun je, kiun oni rekomendu (eĉ al s-ro D.) eble plej malmulte uzi.

Anst la drehera „ĉar vi kredas je la destino“ mi preferas al aŭ en kun akuzativo, ĉar oni ofte diras al la lernantoj: ne tro uzu je kaj anstataŭigu ĝin ĉiam, kiam vi povas!

Cetere al „preferoj“ ne decas respondi, ĉar pri homaj gustoj kaj gajno de trustoj oni ne — parolas...

En la nova pakajo da „eraroj“ s-ro D. sukcesis doni nur du preerarojn: anst. ŝtrumpetoj devus esti -jn kaj en destino devus esti -n. Ĉu serioza kritikisto konsiderus ilin eraroj? Eble, ĉar li povus supozi, ke mi ankoraŭ ne scias uzi akuzativon...

Dume la diktatoro Rollet de l' Isle sendis al mi raporton de la Sekcio de Kontrolo, faritan de s-ro Boucon, tute ne mia amiko, kiu diras jenon pri mia traduko: „La stilo estas ne nur korekta, sed eleganta kaj facile legebla... kaj entute pri la grenkampa traduko de **Mia vojaĝo en Sovetio** mi sincere diras, ke ĝi estas admirinde flua, klara kaj belsona“. La aliajn recenzojn vi povos legi en aliaj gazetoj.

Mi finas ĉi tiun jam tro longan noton per jena peto al la Redakcio; bonvolu estonte miajn librojn transdoni por recenzo al miaj pasiaj — malamikoj. Mi pli ŝatas seriozan kritikon de malamiko, ol — nenian kritikon.

S. Grenkamp

*) Vi povus prepari liston ĉe la Redakcio!...

POLLANDA KRONIKO

BRODY. Je invito de la delegito de UEA alvenis s-ano red. Henriko Schnützer kaj organizis kelkajn prelegojn pri Hindujo. La 11. I. 1935. okazis en la salonego de la urbo sub la protekto de la starosto Sro doktoro Kaczowski kaj urbestro Sro Kochanowski grandstila orienta vespero kun prelego de Sro Schnützer pri Hindujo, lando de fabeloj. S-ino prof. de muziko M. West ludis lerte kelkajn originalajn hindajn kaj japanajn melodiojn. S-ro Wł. Korman kantis du belegajn orientajn kantojn. F-ino Stan. Herbert deklamis hindajn kaj japanajn ĉar-go

majn poeziojn ĉe akompano de pianistino f-ino M. Liljan. Multe aplaudita S-ro Schnützer alvokis la ĉeestantojn lerni Esp-on kaj rakontis pri la grava progreso de nia movado. Dua prelego je la sama temo okazis 13. I. 1935. je la invito de la poŝtestro sro M. Grabowski en la klubejo de la poŝtistoj por la tuta poŝtpersonaro. Rezulto estas speciala kurso por poŝtistoj. La 18. I. 1935. okazis laŭ iniciato de la gimnazia direktoro Sro Sołtysik en la teatra ĉambrego de „Sokół“ la sama lumbildprele-

kun muziko kaj kanto por la gelernan-

toj de ĉiuj lokaj lernejoj. Granda estis la entuziasmo kaj ekintereso de junularo.

Mi dankis al Sro Schnülzer pro lia fervoro kaj mi esperas, ke lia alveno al Brody estos fruktedona por nia tiel neglektita kampo.

Oskar Spielmann,
delegito de UEA.

BYDGOSZCZ. En „Kurjer Bydgoski“, nro 34. aperis artikolo s. t. „Bydgoszcz en kontakto kun la tuta mondo“, en kiu la aŭtoro prezentis siajn impresojn post vizito al Esp.-fako de Lerneja Muzeo, kie li estis informata de prof. Sygnarski.

KRAKÓW. La 13. II. okazis en la Pola Esperantista Klubo „ĝenerala kunveno“. Al la estraro oni elektis: prezid. — Dir. inĝ. Eug. Tor; vicprez. — Tad. Hodakowski; sekret. — Irena Szczepańska; kasist. — Janina Zagajewska; bibliot. — Dr. Wanda Koczorowska; Krom tio membroj de estraro: Katarzyna Torowa, Jadwiga Kostecka. Dir. inĝ. Edw. Kostecki, Jerzy Sowiński, Antoni Uliński. Komisiono revizia: Mieczysław Piotrowski kaj Franciszek Zieliński.

La 29. II. en P. E. K. okazis prelego de s-o Tad. Hodakowski pri esperanta stilo kaj gramatiko.

LUBLIN. La 16. I. k. j. en ejo de P.E.A. (Królewska Nr. 6) honora membro de la Societo. D-ro Jan Medrkiewicz faris antaŭ multombre kolektiĝinta aŭskultantaro tre interesan prelegon je temo: „Internacia Konferenco de Ŝtatoj kaj Internacia Lingva Traktato“. Post la prelego Vicprezidanto de S-to S-ro E. Dziewicki malfermis diskuton, en kiu partoprenis multaj ĉeestantoj.

En januaro k. j. la Societon vizitis: s-ro T. Pleskaczynski (el Garwolin) kaj s-ro Liedke (el Łódź).

Samideanoj, travasartaj Lublino estas ĉiam kore invitataj.

LWÓW. Dank' al nia tre estimata Radio-Direktoro Petry kaj ties ĝentila sekretario s-o Sadowski okazis tre interesa intervjuo kun la mondvojaĝantoj-samideanoj Loorits el Estonio kaj Krainz el Vien, Aŭstrio. La interparoladon spite gvidis Prof. D. Karol Klein, Delegito de UEA.

Per nia nacia gazeto „Pola Esperantisto“ esprimas profundan dankon al la reprezentantoj de POLSKIE RADJO, LWÓW pro la neatendita plezuro, donita al niaj Lvovaj Esperantistoj, fervoraj aŭskultantoj de nia sendstacio, — M. Mantel por Societo Esperanto.

Societo Esperanto aranĝis prelegvesperon de Prezidanto Dr. I. Fels, kiu plezurigis la aŭskultantojn per laŭtleĝo de noveloj. — Samvespere prelegis f-ino M. Mantel el propraj verkoj.

Kurson gvidas f-ino Nadel.

RADOM. Fine de januaro k. j. fondiĝis nova rondo s. n. „Pola Esperantista Klubo“. La organizon kunvenon, kiu okazis la 25-an de januaro partoprenis 25 personoj. Kiel prezidanto estis elektita unuanime s-ro Sztec Zygfryd, kaj kiel estraroj s-roj Kuhl, Duljas, Felter, Wojtas.

La estraro energie ekkomencis la laboron. Oni organizis kurson por skoltoj, kiuj partoprenos en nunjara jamboreo en Spała kaj Stockholm.

Kurson gvidas s-ro Duljas kun favora helpo de s-ro Kuhl; partoprenas 30 gimnaziaj skoltoj el 7 kaj 8 klasoj.

La 13-an de marto okazis ĝenerala kunveno, dum kiu s-ro Kuhl prelegis je temo: „Geneza i rozwój Esperanta w ciągu 40 lat“. Post la prelego ekestis vigla diskuto: i. a. proponis doktoredzino Kelles-Krauz, ke ĉiumerkrede oni kunvenu kaj faru esper. prelegon kun diskutado. La propono unuanime akceptita.

WARSZAWA. La 21. II. ĉe la Universitato, en ĉeesto de la kuratoro, prof. Dr. Stefan Balev, okazis la jara kunveno de la Akademia Esperantista Rondo. Al la kunveno venis 30 kelkaj personoj, membroj de A.E.R. — La kunveno malfermis la estinta prezidanto de A.E.R., s-ro Henriko Gielb, kiu faris raporton pri la agado de la Rondo. — La A. E. R., estis antaŭe societo, al kiu apartenis studentoj E-istoj de ĉiuj altlernejoj en Warszawa. La pasintan jaron estis eldonita leĝo, malpermesanta tiajn, interuniversitatajn societojn. Tial oni devis reorganizi la societon, por ke restu en ĝi studentoj nur de unu altlernejo (de la Varŝava Universitato), kaj legaligi ĝin ĉe la Varŝava Universitato. Post longaj klopodoj la Rondo ricevis legalizon kaj kuratoron, kaj ĝi ree, en malpli granda aro, komencis sian laboron. Estas elektita nova estraro, kies prezidanto estas la eks-ĝenerala sekretario de A.E.R., f-ino D. Kagan. La nova estraro jam ekklopodis aranĝi kursojn de Esp. kaj trovi konvenan ejon por la societo. La kuratoro, prof. Balev, promesis klopodi ĉe la Universitata Senato pri subvencio por la A.E.R. La provizora adreso de la Rondo estas: Warszawa, Chłodna 20/52.

GRAVA SKOLTA ALVOKO!

La XIII-a Internacia Tendaro de la Skolta Esperantista Ligo okazos en Pollando en julio 11—24, 1935. Ĝi estos aranĝita en Spała (Spaŭa), en la somera rezidejo de la Prezidanto de Pola Respubliko, sub alta Protektorato de la Prezidanto, prof. Ignacy Mościcki kaj la Marŝalo Józef Piłsudski. En la Honoran Komitaton eniris skoltaj kaj esperantistaj eminentuloj. La Tendaron invitis la Pola Skolta Asocio, kiu oficiale sendis invit-leterojn al la Skolta Esp. Ligo — Netherton-Huddersfield, Anglujo, kaj al la naciaj skoltligoj, apartenantaj al la Skolta Internacia Kontoro (Londono).

La Organiza Komitato prizorgos por tiuj, kiuj anoncos sin plej malfrue en majo, rabatojn sur fervo-

joj, ankaŭ de najbarlandoj. Bonvolu tian sciigi al la lokaj skoltaj asocioj, ligoj, trupoj kaj instigi ilin, ke ili reprezentu sin simile, kiel okaze de aliaj internaciaj tendaroj. La reprezentantoj povas dum printempo lerni Esperanton, ili povas esti parte la samaj, kiuj partoprenos (reprezentante vian landon) la Jubilean Nacian Jamboreon Tutslavan aŭ pretervojaĝoj dumvoje al la okazonta tuj poste Tutmonda Rover-Skolta Jamboreo en Svedujo (29 julio — 5 aŭgusto 1935).

Helpu la tujan praktikan utiligon de la lingvo per energia instigado. — Sendu adresojn de la skoltoj, kiuj scias Esperanton! Postulu precizajn informojn de

La Organiza Komitato de S.E.L. Tendaro

Pollando, Kraków, Lelewela 9. m. 2.

NOVAĴOJ EL ESPERANTUJO

La tre konata vojaĝoficejo „Orbis“ kaj nome ĝia oficejo en Parizo (5, rue de la Chaussée d'Antin) ekuzis esperanton. Ni tre ĝojas, ke ĝi ekkomprenis la valoron de nia lingvo kaj nur plej varme povas rekomendi al ĉiuj esperantistoj ekuzi la servojn de tiu oficejo. La vojaĝoficejo „Orbis“ havas jam pli ol 60 filiojn en Polujo kaj en la ĉefurboj de Aŭstrio, Germanujo, Belgujo ktp.

Kiel oficiala reprezentanto de fervojoj, ŝipkompanioj kaj aerlinioj ĝi liveras ĉiajn biletojn je originalaj prezoj.

Se ni montros nian intereson kaj uzos ĝiajn servojn, ni povos gajni gravan entreprenon, kiu povos fari multe por ni.

Delonge oni deziris havi vortaron, kiu enhavu nur oficialajn vortojn. Ĝis ni ekscias, ke troviĝas jam sub preso „oficiala vortaro“ de S. Grenkamp kun nuraj esperantaj difinoj kaj en poŝformato.

Ni estas certaj, ke tia eldono havos sukceson.

Nia samlandanino, f-ino Lidja Zamenhof, ĉiam efikege propagandas Esperanton. Ĝis ni ricevis novaĵojn el Perpignan, kie ŝi gvidis la Cseh-kursojn kaj estis akceptita de la Urbestro, de la Rotary-Klubo kaj de la Klubo Le Cenacle. Multajn pluajn sukcesojn! O B.

La 25 de februaro mortis Arnold Behrendt, longjara prezidinto de Germana Esp. Asocio, Lingva komitato, bonega

propagandisto kaj brila preleginto dum multaj Esp.-Kongresoj.

Mi jam delonge konatiĝis kun li kaj ĉiam admiris lin kiel unu el plej talentaj fakuloj, parolantaj pri sia fako esperantlingve. En la nomo de polaj esperantistoj kaj de P.E.D. mi esprimas ĉi tie plej profundan doloron pro tiom ne atendita perdo por la tuta Esperantistaro.

O. Bujwid.

Franca Esperantisto akcentas admirindan agemon de Franca Parlamenta Grupo de simpatuloj de Esp., kiu konsistas jam de 77 anoj. La Grupo postulas de la Parlamento: 1. rekonon de la Franca Esper.-Asocio kiel Asocio de Publika Utilo. 2. Enkondukon de la lingvo en la lernejon kiel deviga lernobjekto. O. B.

Esperanto en kanadaj lernejoj. En oktobro de la lasta jaro oni komencis la instruadon de Esp. en la unua klaso en la oficialaj lernejoj de Kanado kaj en la vespera kurso en la universitato de Toronto.

Zamenhof-festo en japana radio. Dum la lasta Zamenhof-memortago multaj radio-stacioj de Japanujo dissendis diversajn paroladojn pri Esperanto en esp., japana kaj korea lingvoj.

„Język międzynarodowy“ nova pola-esp. gazeto, propagandas Esp. inter laboristaro. Bedaŭrinde ĝi konstante atakas la „burĝan“ esp. movadon. Redakcio: Warszawa, Marszałkowska 81, m. 33

PROF. JAN MICHAŁ ROZWADOWSKI.

Mortis subite en Warszawa, kie li pre-
paris prelegon pri filozofia temo. Estas
granda perdo por la pola scienco, ankaŭ
por Esperantistaro, ĉar li kune kun fa-
ma prof. Baudoin de Courtenay estis
simpatiulo de nia lingvo. Kiel rektoro de
la Krakova Universitato li antaŭ kelkaj
jaroj funkciigis la lektoradon de Espe-
ranto ĉe la Universitato. Li diris sia-

tempe, ke Vera Scienco povas havi ne-
nion kontraŭ nia lingvo. Estas la vivo,
kiu devas pruvi ĝian uzeblon.

La ĵus mortinta profesoro dum kelkaj
jaroj estis Prezidanto de la Scienca A-
kademio. Li publikigis valorajn laborojn
pri la lingvoscienco kaj pri filozofio.

O. B.

ALIĜU SENPROKRASTE

al la jam 12-a eldono de
BES — ADRESARO

de esperantistoj el ĉiuj landoj

la unika kaj por ĉiu bezona helpilo kaj
propagandilo, ĉiujare aperanta kun pli ol
1000 adresoj kaj portretoj de esperan-
tistoj el pli ol 40 landoj, kun detala re-
gistro de aliĝintoj laŭ profesio kaj inkli-
noj, de E-firmoj laŭ fako, de E-Societoj
kaj de E-gazetoj, de E-hoteloj, tiel ke
ĉiu povas tuj trovi la deziratan adreson!

Aliĝa kotizo kun adresaro sole 1 Fsv.,
publikigo de portreto O. 50 Fsv. — Anon-
ca paĝo 25 Fsv. Detalajn informojn vi
trovos en la 14-paĝa ilustrita prospekto,
kiun al ĉiu volonte sendas la eldonejo:

BES (Boh. E-Servo), Potštejn.
Ĉeĥoslovakujo.

SENOKUPAJ aŭ malmale okupitaj HOMOJ

kiuj dezirus facile perlabori monon kaj
fariĝi memstaraj per hejma fabrikado de
ĉiutaga bezonaĵo sen ia ajn maŝinaro kaj
kun nura kapitalo de 15 Fsv. postulu
senpage detalajn informojn de Ing. Ber-
ger, estro de BES (Boh. Esperanto-Ser-
vo), Potštejn, Ĉeĥoslovakujo. Projekto
plene serioza, kiu havigos al ĉiu bonajn
kaj daŭrain vivrimedojn je kosto de ni-
raj poŝtelspezoj! Ekinteresiĝu bonvole
viajn konatojn, se vi mem ne bezonas
aŭ ne volas ekkapti tiun ĉi feliĉan kaj
eksterordinaran okazon!

DR. FELIKS ZAMENHOF. (peto).

Ĉiu, kiu posedas ian ajn skribmateria-
lon el sub la plumo de Dr. Felikso Za-
menhof (FeZ) — ĉu manuskriptojn, ĉu le-
terojn, ĉu paroladojn, ĉu ion similan —
estas tre petata urĝe komuniki laŭ la
suba adreso: S-ino Helena Zamenhof,
Warszawa, str. Marszałkowska 48.

ROZO: „Dro ZAMENHOF“.

Neŭtrala Centro de Esperanto en Pra-
ha-Ĉeĥoslovakio, denove sukcesis ĉe nia
ĉeĥoslovaka rozkulturisto, sro Jan Böhm,
Blatná-Ĉ. S. R., ke li nomis nove plan-
titan rozon laŭ nomo de nia Majstro, ro-
zo: „Dro Zamenhof“.

Sro Böhm estas favoranto de nia ko-
muna lingvo kaj ĉiam subtenas nian la-
boron.

La rozo: „Dro Zamenhof“ estas volvi-
ĝanta kreskaĵo kun forta odoro. Koloro
de la rozo estas brile-karmin-ruĝa kaj
la fundamento de la florfolioj estas or-
flava. La vegetoj estas 4—6 metroj lon-
gaj kiaj posedas belegajn vaksglaceajn
foliarojn. Ĉiuj rozkulturistoj ne forgesu
ĝin aĉeti!

Neŭtrala Centro de Esperanto
en Praha.

La redakcio de P.E. dankas tre var-
me al s-ro E. Wiesenfeld pro liaj multaj
klopodoj, celantaj al havigo de la ma-
terialoj por la n-ro dediĉita al Leo Bel-
mont. La fotografiaĵo de L. B., averiĝita
en tiu n-ro, estis farita de s-ro E. Wie-
senfeld.

PRENUMERATA: rocznie zł. 8.—, półrocznie
zł. 4.— Dla Towarzystw i grup esper. ro-
cznie zł. 6.— Zagranicą: 5 fr. szw. Numer
pojedynczy zł. 0.70. podwójny zł. 1.40.

OGŁOSZENIA: 1/2 strony zł. 30.— 1/4 strony
zł. 15.— 1/8 strony zł. 10.— Korespondencja:
małe ogłosz. z 10 słów (prócz adresu) zł. 1.—

REDAKCJO KAJ ADMINISTRACIO: KRAKOW, LUBICZ 34.

ABONO: jare zł. 8.—, duonjare zł. 4.—. Por
societoj kaj grupoj esperantistaj jare zł.
6.— Eksterlande 5 sv. fr. Aparta numero
zł. 0.70 duobla zł. 1.40.

ANONCOJ: 1/2 paĝo zł. 30.— 1/4 paĝo zł. 15.—
1/8 paĝo zł. 10.— Korespondado: anonceto
de 10 vortoj (krom adreso) zł. 1.—

KONTO P. K. O. NR. 406.660